

Støtte og kultur

Dato: 20.04.2026
Løpenummer: 701/2026
Arkivsaksnummer: 2024/45

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret	

Pilot nærtjenestesenter - videre deltakelse

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Røst kommune avslutter sin deltakelse i Pilot nærtjenestesenter
2. Kommunestyret legger til grunn at piloten ikke har gitt ønsket effekt for Røst kommune, særlig når det gjelder lokale statlige publikumstjenester og ID-kontroll

Sammendrag

Røst kommune deltar i Pilot nærtjenestesenter sammen med Værøy og Flakstad, med Værøy som prosjektleder. Moskenes kommune har vedtatt å avslutte sin deltakelse i prosjektet, med henvisning til at krav om ID-kontroll ikke kan fravikes innenfor pilotens rammer og at ønsket effekt ikke er oppnådd.

Administrasjonen deler vurderingen av at piloten ikke har levert på sin opprinnelige kjerneambisjon om lokale statlige publikumstjenester. Røst stiller seg likevel i en noe annen situasjon enn Moskenes, av to grunner: det gjenstår kort tid av prosjektperioden, og digital veiledning, som er det sporet som faktisk fungerer i piloten, kan ha en særlig verdi for Røsts befolkning. Kommunedirektøren anbefaler derfor fortsatt deltakelse, men med en tydelig og smal prioritering av gjenstående innsats.

Saksopplysninger

Kommunestyret behandlet 31.01.2024 en sak om Røst kommunes deltakelse i Pilot nærtjenestesesenter. Kommunestyret støttet søknaden som Værøy, Moskenes, Flakstad og Røst hadde sendt inn i fellesskap innen søknadsfristen 30.12.2023. Piloten er et treårig nasjonalt tiltak (2024–2026) initiert av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

Saken bygger på opprinnelig søknad om deltakelse i Pilot nærtjenestesesenter, revidert budsjett og prosjektplan, brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet om revidert budsjett og prosjektplan, oversikt over prosjektutgifter, samt status for arbeidet i prosjektet.

Dokumentene følger som vedlegg til saken og gir samlet grunnlag for vurderingen av økonomi, ressursbruk, prosjektstatus og videre deltakelse.

Det politiske grunnlaget fra 2024 var tydelig: utenlandske arbeidere og flyktninger bosatt på Røst måtte reise til Bodø, med overnatting og fri fra jobb for å gjennomføre ID-kontroll og registrering. Søknaden beskrev et ønske om at disse tjenestene, inkludert pass og førerkort, skulle kunne utføres fra den enkelte kommune. Digital veiledning inngikk som ett av to organisatoriske virkemidler i søknaden.

Piloten finansieres gjennom en tilskuddsordning fra KDD som dekker inntil 50 prosent av kostnadene. Det reviderte totalbudsjettet for Værøy, Røst og Flakstad er på om lag kr 2 220 000 for hele prosjektperioden. Kommunene må selv dekke minst tilsvarende beløp gjennom egeninnsats eller egne midler.

Tilskuddet er gitt til prosjektet samlet, med Værøy kommune som prosjektansvarlig. Røst kommune har ikke mottatt en særskilt direkte utbetaling av en fast tilskuddsandel. Røsts andel inngår i felles prosjektøkonomi og må ses i sammenheng med prosjektets samlede budsjett, faktiske kostnader og dokumentert egeninnsats.

Oversikt over påløpte utgifter og bruk av prosjektmidler følger som vedlegg. Midlene er benyttet til prosjektledelse, deltakelse i samlinger, reiseaktivitet, dialog med statlige aktører og arbeid med prosjektorganisering og lokal utprøving.

Kravet om minst 50 prosent egenfinansiering følges opp gjennom en kombinasjon av egeninnsats og eventuelle direkte kostnader. For Røst kommune består egeninnsatsen i hovedsak av administrativ arbeidstid, deltakelse i møter og samlinger, lokal koordinering, dialog med prosjektleder kommune og statlige aktører, samt arbeid med å kartlegge lokale behov.

Status per mars 2026

Oxford Research leverte i november 2025 en underveisrapport som tegner et todelt bilde av piloten. Statlige publikumstjenester, som var pilotens opprinnelige kjerneambisjon, har i stor grad ikke latt seg realisere. Statlige etater har vist begrenset vilje og evne til å delta. Krav om ID-kontroll følger av nasjonalt regelverk og kan ikke fravikes innenfor pilotens rammer.

Digital veiledning er derimot det sporet som fungerer best i piloten nasjonalt.

Moskenes kommunes utmelding

Moskenes kommune har i mars 2026 vedtatt å avslutte sin deltakelse. Kommunen begrunner dette med at ID-krav følger av nasjonalt regelverk og ikke kan tilpasses innenfor pilotens rammer, at prosjektet i begrenset grad har nådd målgruppen, og at digital bistand kan løses i servicetorget uten videre pilotdeltakelse. Moskenes vurderer avslutningen som uten økonomiske konsekvenser for kommunen. Tilsvarende vil en eventuell utmelding ikke medføre økonomiske konsekvenser for Røst kommune.

Konsekvensene av Moskenes' utmelding for det felles budsjettet og prosjektorganiseringen er at de gjenværende kommunene får en større tilgjengelig andel av det felles budsjettet.

Vurderinger

Administrasjonen anerkjenner at Moskenes' begrunnelse er saklig og godt begrunnet. ID-barrieren er reell, og det er riktig at den ikke kan løses innenfor pilotens rammer. Røst deler dette bildet.

Likevel er det ett vesentlig poeng der Røst skiller seg fra Moskenes: Røst har en eldre befolkning med et behov for hjelp til å ta i bruk digitale offentlige tjenester. Det dreier seg om innlogging i Altinn, Digipost, HelseNorge, NAV og Skatteetaten, tjenester som nevnes eksplisitt i den opprinnelige søknaden som kommunen selv løftet som et behov. For denne gruppen er digital veiledning ikke et restprodukt av en mislykket pilot, men et tilbud med selvstendig verdi.

Moskenes peker på at slik bistand kan gis i servicetorget uten pilotdeltakelse. Det er riktig i prinsippet, men nettverket av kommuner og den faglige støtten fra HK-dir og Skatteetaten gir

et langt bedre grunnlag for å bygge denne kapasiteten enn om kommunen skulle gjort det alene. Med kun måneder igjen av prosjektperioden er det lite å vinne på å trekke seg nå.

Pilotperioden avsluttes i 2026. Den gjenstående ressursbruken fra Røsts side er begrenset. Å bruke den resterende tiden til å styrke kommunens kapasitet for digital veiledning er fornuftig bruk av ressurser som uansett er satt av til prosjektet.

Fiskerinæringens behov løftes videre i andre kanaler

Kommunedirektøren er enig med Moskenes i at ID-problemet for fiskerinæringen ikke løses gjennom denne piloten slik den nå er innrettet. Det bør imidlertid ikke bety at kommunen slutter å løfte saken. Værøy har tatt en aktiv politisk pådriverrolle overfor Justisdepartementet og fiskeriministeren. Røst bør støtte dette arbeidet, og administrasjonen vil vurdere om det er hensiktsmessig å slutte seg til et felles brev eller annen politisk henvendelse.

Konklusjon og anbefaling

Piloten har ikke levert på sin opprinnelige kjerneambisjon om å gjøre statlige publikumstjenester tilgjengelig lokalt. Særlig gjelder dette ID-kontroll, pass og andre tjenester hvor krav om personlig oppmøte og nasjonalt regelverk fortsatt står fast. Dette er også bakgrunnen for at Moskenes kommune har valgt å avslutte sin deltakelse.

Kommunedirektøren vurderer at videre deltakelse derfor vil ha begrenset nytte for Røst kommune. Behovet for digital veiledning kan fortsatt være reelt, men bør vurderes og eventuelt utvikles som en del av kommunens ordinære tjenesteutvikling, fremfor gjennom videre deltakelse i piloten.

Kommunedirektøren anbefaler på denne bakgrunn at Røst kommune avslutter sin deltakelse i Pilot nærtjenestesenter.

Cesilie Janette Borge

Kommunedirektør

Saksbehandler: Joakim Greger Førde